

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ilmastolain muuttamisesta

Elinvltk 25.06.2024 § 30
68/03.03/2024

Valmistelija:
kunnanjohtaja Mervi Pääkkö
puh. 044 7811 250
mervi.paakko@parikkala.fi

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ilmastolain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi ilmastolain kuntia koskeva velvoite laatia ilmastosuunnitelma.

Lainsäädännön muutostarve perustuu valtiontalouden sopeutustoimiin. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman taloudellisia päätöksiä koskevan B liitteen kirjauksen mukaan kunnille asetettu velvoite laatia ilmastosuunnitelmat perutaan lakimuutoksella.

Julkisen talouden suunnitelmaan 2023 - 2026 sisältynyt 2 831 000 euron vuosittainen kuntien ilmastosuunnitelmia ja Suomen ympäristökeskuksen päästötietopalvelua koskeva määräraha on poistettu. Määrärahaa ei ole enää sisällytetty vuoden 2024 talousarvioon tai julkisen talouden suunnitelmaan 2024 - 2027.

Kunnille vuonna 2023 ilmastosuunnitelmien laatimiseen myönnetty rahoitus säilyy, eikä ehdotettu muutos vaikuta siihen.

Tausta

Ilmastolakiin (423/2022) lisättiin maaliskuussa 2023 kunnan velvoite laatia ilmastosuunnitelma ja päivittää se vähintään kerran valtuustokaudessa. Voimassa olevan ilmastolain mukaan ensimmäinen ilmastosuunnitelma on laadittava valtuustokaudella 2025 - 2029. Hallituksen esityksen luonnoksen mukaan ilmastolakiin ei jatkossa sisältyisi kuntia koskevia velvoitteita.

Manner-Suomen 293 kunnasta useammalla kuin 85 kunnalla on jo tällä hetkellä oma ilmastosuunnitelma. Kaikilla yli 100 000 asukkaan kaupungilla ja valtaosalla yli 50 000 asukkaan kaupungeista on ilmastosuunnitelma. Suuret ja keskisuuret kunnat ovat keskeisimmät toimijat ilmastopäästöjen vähentämisessä. Valtakunnallisesti merkittävien päästövaikutusten saavuttaminen pienten kuntien ilmastosuunnitelmien avulla on epätodennäköisempää. Suunnitelmien laatiminen lisää hallinnollista taakkaa sekä kunnissa että valtiolla, ja ilmastosuunnitelmien laatimiselle on vaikea tunnistaa selkeää päästövähennyspotentiaalia.

Tavoitteet

Ilmastolain kunnan ilmastosuunnitelman laatimista koskeva velvoite ehdotetaan kumottavaksi. Samalla muutettaisiin lain soveltamisalaa niin, ettei ilmastolakia sovelleta kunnan viranomaisiin. Esityksen tavoitteena on osaltaan tasapainottaa valtiontaloutta ja karsia kuntien hallinnollista taakkaa.

Suomen ympäristökeskuksen lakisäätteistä tehtävää päästötietopalvelun ylläpitäjänä jatkettaisiin. Jatkamalla kuntien päästötietopalvelun ylläpitoa tuettaisiin kuntien vapaaehtoisen ilmastotyön jatkumista.

Linkit

<https://ym.fi/hankesivu?tunnus=YM061:00/2023>

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 5.7.2024. Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön.

Myös tahot, joita ei ole erikseen mainittu jakelussa, voivat toimittaa ministeriölle lausuntonsa. Kaikki lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä sekä valtioneuvoston hankeikkunassa. Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelu.fi:ssä, lausunto voidaan myös toimittaa sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.ym@gov.fi. Lausunnossa tulee mainita asianumero VN/28405/2023.

Etelä-Karjalan liitto on valmistellut lausuntoa ja Parikkalan kunta yhtyy liiton lausuntoon.

Yritysvaikutusten arviointi: ei tarpeen

Esittelijä: Kunnanjohtaja Pääkkö Mervi

Päätösehdotus

Elinvoimalautakunta päättää antaa ympäristöministeriölle liitteenä olevan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ilmastolain muuttamisesta.

Päätös

Hyväksyttiin